

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27.01.1967, sp. zn. 4 Cz 116/66, ECLI:CZ:NS:1967:4.CZ.116.1966.1

Číslo: 49/1967

Právní věta: Ustanovenie § 88 písm. ch) o. s. p. predpokladá, že súd rozhoduje o sporných otázkach v dobe, kedy konanie o dedičstve ešte nie je skončené a rozhodnutie súdu bude mať vliv na jeho výsledok. Za právo k nehnuteľnosti v zmysle § 88 písm. h) o. s. p. nemožno považovať právo doživotného užívania bytu v dome. So zreteľom na ustanovenie § 11 o. s. p. sa príslušnosť podľa § 84 a § 85 ods. 1 o. s. p. nemôže zmeniť, ak dôjde k zmene žalobnej žiadosti, resp. k jej rozšíreniu o ďalšieho žalovaného.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 27.01.1967

Spisová značka: 4 Cz 116/66

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 11

§ 84

§ 85

§ 88

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 49/1967 sb. rozh.

Ustanovenie § 88 písm. ch) o. s. p. predpokladá, že súd rozhoduje o sporných otázkach v dobe, kedy konanie o dedičstve ešte nie je skončené a rozhodnutie súdu bude mať vliv na jeho výsledok.

Za právo k nehnuteľnosti v zmysle § 88 písm. h) o. s. p. nemožno považovať právo doživotného užívania bytu v dome.

So zreteľom na ustanovenie § 11 o. s. p. sa príslušnosť podľa § 84 a § 85 ods. 1 o. s. p. nemôže zmeniť, ak dôjde k zmene žalobnej žiadosti, resp. k jej rozšíreniu o ďalšieho žalovaného.

(Rozsudok Najvyššieho súdu z 27. januára 1967, [4 Cz 116/66.](#))

Žalobkyňa K. B. podala dňa 16. 3. 1966 na Okresnom súde v Nových Zámkoch proti žalovanému V.

Č., žalobu na zaplatenie čiastky 19 000 Kčs. Žalobnú žiadosť opierala o svoje tvrdenie, že od r. 1961 do októbra 1965 sa starala o otca žalovaného Š. Cs. Š. Cs. pred svojou smrťou napísal pre svojho syna - žalovaného - vyhlásenie, aby podľa vlastnej úvahy vydal žalobkyni za opatrovanie z dedičstva po ňom buď nábytok, alebo aby jej poskytol doživotné bezplatné užívanie bytu v jeho dome alebo po predaji domku jej vyplatil sumu 18 000 až 20 000 Kčs. Pretože potom Š. Cs. zomrel, uplatňuje žalobkyňa zaplatenie čiastky 19 000 Kčs na žalovanou ako synovi a jedinom dedičovi po zomrelom.

Okresný súd v Nových Zámkoch vydal dňa 28. 3. 1966 uznesenie, ktorým vyslovil svoju nepríslušnosť s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená príslušnému Mestskému súdu civilnému v Prahe. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 85 ods. 1 o. s. p.

V odvolaní proti tomuto uzneseniu žalobkyňa tvrdí, že jej pohľadávka súvisí s prejednaním dedičstva po zomrelom Š. Cs. a okrem toho súvisí i s nehnuteľnosťou zomrelého, ktorá bola predmetom pozostalostného konania.

Pred rozhodnutím krajského súdu žalobkyňa zmenil žalobnú žiadosť a uplatnila alternatívne právo na doživotné užívanie bytu v dome zomrelého. Súčasne rozšírila žalobu tiež proti J. O., ktorý sa medzi časom stal vlastníkom domu. Požadovala, aby bolo rozhodnuté, že J. O. je povinný trpieť jej doživotné užívanie bytu v svojom dome.

Krajský súd v Bratislave zmenil napadnuté rozhodnutie Okresného súdu v Nových Zámkoch a vyslovil, že Okresný súd v Nových Zámkoch je súdom príslušným k rozhodnutiu vo veci. Vychádzal z toho právneho záveru, že ide o príslušnosť podľa § 88 písm. h) o. s. p., pretože žalobkyňa uplatňuje nárok, ktorý je v súvislosti s nehnuteľnosťou zomrelého. Nehnuteľnosť sa nachádza v obvode Okresného súdu v Nových Zámkoch.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch i uznesením Krajského súdu v Bratislave bol porušený zákon a tieto rozhodnutia zrušil.

Z odôvodnenia:

Žalobkyňa opiera svoj žalobný nárok o tvrdý zmluvný vzťah, vzniklý medzi ňou a Š. Cs. ešte za jeho života, podľa ktorého sa žalobkyňa zaviazala starať sa o zomrelého za odmenu, ktorá jej mala byť vyplatená po jeho smrti dedičom zomrelého, na ktorého tento záväzok prešiel podľa § 470 o. z. Nejde o rozhodnutie o spore, ktorý by bol v súvislosti s konaním o dedičstvo, ako to má na mysli § 88 písm. ch) o. s. p. a ktoré by zakladalo príslušnosť súdu, v obvode ktorého je štátne notárstvo, ktoré prejednáva dedičstvo po zomrelom. Toto ustanovenie predpokladá, že súd rozhoduje o sporných otázkach v čase, kedy konanie o dedičstvo ešte nie je skončené a rozhodnutie súdu má mať vplyv na jeho výsledok. V tomto prípade však dedičské konanie už pred podaním tejto žaloby bolo právoplatne skončené. Nejde tiež ani o právny vzťah, ktorý by bolo možné odvodiť z existencie nehnuteľnosti, ktorú zomrelý vlastnil a ktorá bola predmetom dedičského konania po ňom. Žalobkyňa ani neuplatňuje žiadne právo k tejto nehnuteľnosti. Nemožno teda uvažovať o tom, že by príslušnosť súdu bolo možné odvodzovať z § 88 písm. h) o. s. p. Podľa tohto ustanovenia ide totiž o osobitnú miestnu príslušnosť, ktorá sa odvozuje od miesta v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza a v súdnom konaní sa uplatňuje právo k nej. Za takéto právo k nehnuteľnosti však nemožno považovať ani uplatnenie práva doživotného užívania bytu v dome. Osobitná miestna príslušnosť neprichádza v úvahu ani podľa § 88 písm. h) o. s. p. a nastupuje všeobecná miestna príslušnosť určená obecným súdom účastníka proti ktorému návrh smeruje (§ 84 o. s. p.). Týmto obecným súdom sa rozumie súd, v obvode ktorého má občan, proti ktorému návrh smeruje, svoje bydlisko (§ 85 ods. 1 o. s. p.).

Okresný súd v Nových Zámkoch síce vychádzal správne z § 85 ods. 1 o. s. p., pochybil však, keď

vyslovil, že príslušným pre prejednanie veci je Mestský súd civilný v Prahe. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov vykonáva na území hlavného mesta Prahy pôsobnosť krajského súdu Mestský súd; pôsobnosť okresných súdov vykonávajú obvodné súdy. Pretože Mestský súd v Prahe je súdom druhého stupňa, nemôže vo veci rozhodnúť. Príslušným na rozhodnutie tejto veci by bol v zmysle § 16 zák. č. 36/1964 Zb. okresný súd, v Prahe obvodný súd (pre Prahu 1).

Porušil preto Okresný súd v Nových Zámkoch zákon v § 1 ods. 2 a v § 16 zák. č. 36/1964 Zb.

Krajský súd v Bratislave porušil zákon v § 84 a 85 ods. 1 o. s. p. pokiaľ vyslovil, že na prejednanie tejto veci je príslušný Okresný súd v Nových Zámkoch v zmysle § 88 písm. h) o. s. p., pretože nejde o konanie, ktoré by sa týkalo práva k nehnuteľnosti, takže príslušnosť súdu sa mala riadiť miestom obecného súdu, v obvode ktorého má žalovaný svoje bydlisko.

Príslušnosť podľa § 84 a § 85 ods. 1 o. s. p. sa nemohla zmeniť ani zmenou žalobnej žiadosti žalobkyne, resp. jej rozšírením o ďalšieho žalovaného J. O., pretože podľa § 11 ods. 1 o. s. p. sa určuje príslušnosť súdu podľa okolností, ktoré sú v čase zahájenia konania, a trvajú až do jeho skončenia. Rozhodnutie o prípustnosti zmeny návrhu, prípadne o pripustení ďalšieho žalovaného do konania v zmysle § 99 ods. 1 o. s. p. by bolo vecou súdu, ktorý bol príslušný v čase zahájenia sporu.